

Наука, яка запалює серця

Нещодавно відбулася IV Всеукраїнська-практична конференція пам'яті Євгенія Теодоровича Русаброва – «Театр як синтез науки та мистецтва». Під час самої конференції, котра відбулася 24-25 лютого на Театральному факультеті ім. І. П. Котляревського були представлені різноманітні доповіді студентів, магістрів та викладачів. Окрім обговорення наукових досліджень велися дискусії щодо хвилюючих проблем сучасності, пов'язаних із театром.

Євгеній Теодорович Русабров (1955-2013) – театрознавець, відомий театральний критик, лауреат муніципальної премії в галузі театральної критики імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка, голова та член журі багатьох фестивалів. Під його керівництвом було підготовлено і захищено понад 30 дипломних робіт бакалаврів, спеціалістів, магістрів. Майстер залишив за собою цілу плеяду професіоналів та більше 50 публікацій у профільних виданнях України, Росії, Норвегії.

Про цю унікальну особистість і результати цього наукового форуму розмовляємо з модератором конференції, старшим викладачем кафедри театрознавства, ученицею Євгенія Русаброва – Юлією Щукіною.

– У чому головна концепція конференції?

– Зазвичай, з самого початку вона об'єднувала випускників різних років. На нашому факультеті, на кафедрі театрознавства є три щорічні конференції. Одна з них – суто викладацька, друга спрямована на студентів та аспірантів. А ось саме ця конференція створює певний місток між поколіннями. На мій погляд, вона безумовна необхідна нашому вишу та випускникам, бо більшість має бажання повернутися до цих стін. Також їм треба зростати у професійному плані, не лише друкуючись. Хтось може страшитися публічних виступів, а прийти до стін рідної альма-матер, побачити своїх викладачів, відчутти цю атмосферу наукового спілкування у майже родинному колі значно легше. Я знаю, що такий запит є, можливо не

щороку ми відчуваємо це так потужно, масово. Цього року склалося так, що більшість виступів було зроблено нашими магістрантами. На жаль, не так багато було присутніх випускників Євгенія Теодоровича у залі, але рік на рік у даному питанні не випадає.

Що стосується концепції цьогорічної конференції – вона відбита у самій назві. На програмці можна прочитати «Театр як синтез науки і мистецтва», тобто, хотілося більше поговорити про те, що театр не лише самостійний вид мистецтва, а що він межує з дослідженням літератури, драматургії як сегменту, соціальними дослідженнями та інше. І справді, було багато доповідей, які реально відбивали цю тему. Зокрема, виступ Олексія Палянички, який завершував конференцію і говорив про театр як вид мистецтва, що безпосередньо віддзеркалює проблеми в суспільстві і в певних позбавлених прав соціальних верствах, і так далі. Ще можна сказати, що тема конференції – театр на межі з іншими галузями наукової творчої діяльності людини.

- Юліє Петрівно, скажіть, а чи це була перша практика, коли на конференції брали участь гості з інших міст та навіть країн?

– Минулого року учасниками були двоє викладачів прикарпатського університету ім. Василя Стефаника, так що з інших міст завжди до нас приїздили. Зі Львова до нас традиційно приїжджають студенти, хоча б по одному, по двоє – причому, інколи з випускних курсів. Тож львів'яни – постійні партнери цієї конференції. Не тільки цієї, на студентську вони теж намагаються завжди приїхати. Інколи до нас приїжджають кияни. На першій конференції пам'яті Євгенія Русаброва був присутній Віктор Собіянський, який є викладачем університету ім. І.К. Карпенка-Карого, тобто, вже дипломований фахівець. Також нашою гостею є представниця київського Інституту проблем сучасного мистецтва Агнія Пашкевич. Цього року у збірці буде представлена доповідь Анни Усенко з далекого зарубіжжя – з Естонії, з Таллінського університету. В перший раз у нас взяли участь представники з Росії, тож, можна вважати це першою спробою створення наукового містка.

На наступному році вже зголосилася взяти участь наша колега, випускниця кафедри театрознавства Львівського національного університету Олеся Нагірна, мистецький педагог з міста Виноградів Закарпатської області.

Тож, ми будемо продовжувати та закріплювати зв'язки з західною Україною, окрім цього, думаю, що в рамках тих самих читань може бути і учасники з-за кордону. Стосовно гостей з інших міст, то цього року до нас приїздив завіт Полтавського академічного театру ляльок Єгор Ткаченко. Ми будемо пробувати виходити за обрій, але тут важливо не порушити цієї атмосфери родинності конференції, бо все одно вона започаткована як пам'ятна, тому хотілося б щоб участь брали і ті, хто знали Євгенія Теодоровича. Наступного року я буду запрошувати Сергія Васильєва, що є нашим провідним критиком і випускником харківської школи, це вже буде п'ята, ювілейна конференція.

– Настільки вдалою, на вашу думку, була конференція цього року?

– Однозначно вона була вдалою і вдалішою, ніж попередні, навіть кількісно. Цього року ми вперше провели конференцію у два дні, котрі були щільно наповнені роботою та плюс запланований спектакль «Житейське море», який відвідали наші гості наприкінці другого дня. Вийшло так, що ми виконали не тільки мінімальні вимоги – статут конференції – а зробили значно більше. Секції, вистава та її обговорення юними критиками, частково у цьому році збіглися разом конференція та початок фестивалю «Курбалесія» приуроченого до 130-й річниці від народження Леся Курбаса.

Кількість учасників у цьому році була значно більшою, ніж досі. Зазвичай в цій невеличкій, але теплій, сімейній конференції було десь 20-ть доповідей, а цього року було заявлено 35 та фактично було прослухано 30. Тож, це у півтора рази більше, ніж було!

Також цього року працювала секція «Театр анімації як вид театрального мистецтва». Це є нагадуванням про працю Євгенія Теодоровича, оскільки він є концептуальним автором, творцем поняття

«театр анімації», та якщо хто буде досліджувати цю тему, обов'язково звернеться до досліджень, зроблених Русабровим. Звісно, не всі мають змогу знати Русаброва безпосередньо, але це не заважає людям бути принциповими у своїх наукових дослідженнях, творчо запаленим тією темою, якою займається. А це – русабровський принцип, тому в цьому плані наука, що запалює серця, і є головною спадщиною Євгенія Теодоровича.